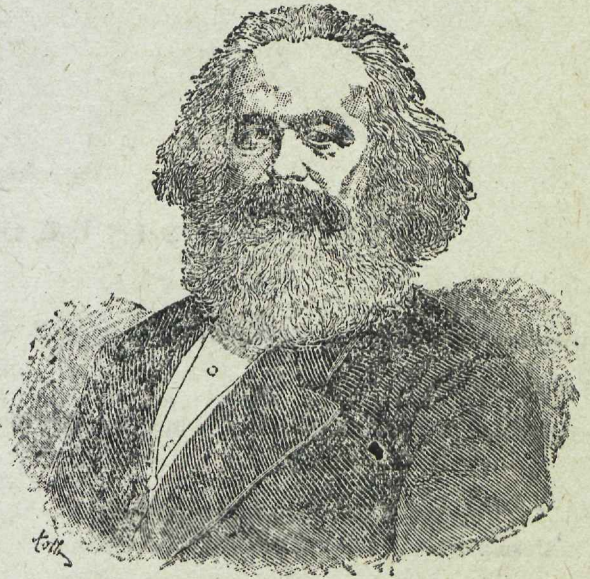

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Fr. J. Kraszewski nim.
Ensti 107. Nõukogu
Raamatukogu

NaisTÖÖLINE ja KOLHOOSNIK

„Külvaja“ kirjastus

1933

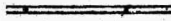
46

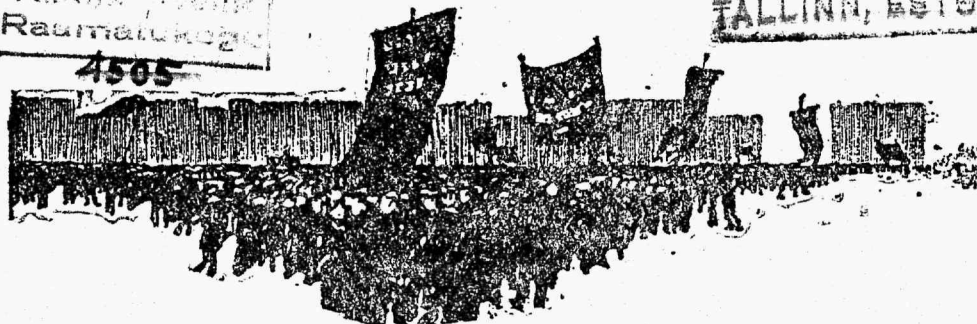
Märts

AK

SISUKORD

	Lhk.
Rahvusvaheline kommunistlik naistepäev 1933. a. — <i>S. Allermann</i>	1
Karl Marxi mälestuseks. — <i>K. R.</i>	3
Naiskolhoosnikud, hoidke kolhoosilist ehitust kui oma silmatera	5
Kirjanduslik arvustus:	
Voko Envivo: „Raudne hobune“	7
Torm merel. — <i>Pasliita</i>	9
Kindlustame rahvusvahelist sidet:	
Naistöölise võitlustest valges Eestis. — <i>Miller</i>	10
Kindlustame elavat sidet kapitalistlikkudel maaladel võitlevate naistöolistega	10
Sõnumid:	
Võitlusele kõikide naiskolhoosnikkude tööjõu otstarbekohase ärakasutamise eest. — <i>Sauniku Sass</i>	12
Parteirakukese sekretär ei hinda töötamist naiste seas. — <i>Nägija</i>	13
Naiskolhoosnikud, jälgige „Trusheniku“ nimelise kolhoosi naisdelegaatide eeskujule. — <i>S. M.</i>	13
Tõsta poliit-hulgalist tööd naiskolhoosnikkude ja üksikmajapidajate naisterahvaste keskel	14
Töötamine naiskolhoosnikkude keskel seisab surnud punktil	14
Teha lõpp isevoolule. — <i>J. R.</i>	14
Arsti vestlus:	
Esimene abt	15

Rahvusvaheline kommunistlik naistepäev 1933. a.

Käesoleval aastal pühitseme meie rahvusvahelist naistepäeva täitsa erakorralistes tingimustes.

Esimese enamliku viisaastaku täitmine pani kõikumata kindla majandusliku aluse sotsialismile Nõukogude Liidus. Selle võidu rahvusvaheline tähtsus on mõõtmata suur, sest et „viisaastaku edusammud mobiliseerivad kõigi maade tööliklassi revolutsioonilised jõud kapitalismi vastu“ (Stalin).

Meie proletaarne riik, kõiki raskusi ära võites, sammub kindlasti ja julgelt ikka edasi uutele võitudele.

Hoopis teist pilti näeme meie aga kapitalistlikus ilmas. Seal möllab juhm kriis, kasvab kohutavalt töötatöölise arv, teravneb kapitalistlik pealetungimine tööliklassile, langevad palgad, sotsiaalset kindlustust ei ole, kasvab miljonite viletsus ja nälg.

Osa kapitalistlikkudel maadel möllab kõige jõhkram fashistlik terror. Kõrvale on heidetud igasugused „demokraatlikud“ viigilehed. Eriti teravalt näeme seda Saksa maal. Hulgalisel vangistused, tööliste mahalaskmised, peksmised, nende organisatsioonide rüüstamine, nende ajalehtede sulgumine jne. Siseriigis kindlustatakse fashistlikku terrorit, välispoliitikas valmistatakse ette uut imperialistlikku sõda.

Kauges Idas on sõda juba alanud. Rahvasteliidu rahujutlustuse all jahtub Jaapan oma rõõvpealetungimist Hiinale, okupeerib Mandshuuriat, tapab rahulikke elanikke, naisi ja lapsi, röövib ja põletab Hiina linnasid ja külasid. Rahvusvaheline imperialism plaanib Hiinat oma vahel ära jagada, et sealt ühist pealetungimist alata oma verivaenlasele Nõukogude Liidule.

Kapitalism on paiskanud miljonid tööliised viletsusse ja nälga, fashistliku terrori küünte vahele ja sõja hädaohusse. Selles viletsuses on süüdi ka sotsid, kes kodanluse peatoeks on. Nemat olid ja on proletaarne revolutsiooni äraandjad. Nii oli see imperialistliku sõja lõpul, kui soodne pind oli revolutsiooniks, nii on see käesoleval ajal. Sotsid on need, kes avavad ukseid fashismile.

Nende juudaste äraandmist tööliklass ei unusta. Sotsid eeldavad alati parema meelega kodanluse diktatuuri, seda nägime meie ka Eestis, kui sotsidel oli valida tööraha diktatuuri ja kodanluse diktatuuri vahel. Nad läksid kõhklemata ja tagasi-pööramata kodanluse diktatuuri juurde. Sotsid astusid valitsusse, kes põlvedel palus saksa okupatsiooni-vägesid, et nad Eestist ei lahkuku, peale Saksa okupatsiooni lõppemist käisid nad Inglismaaltabi palumas; kui sealt aga abi ei tulnud, siis läksid nad üle Soomelahe lihunikke paluma, et need aitaks eesti töörahvast kodanluse verise kannu alla suruda.

Seda äraandmise poliitikat on nad tänapäevani pidanud ja miski asi ei pese nende juudaste küljest tööraha vere plekke.

Kui ilma proletariaat oleks 1918. a. revolutsioonis võitnud, siis ei oleks kriisi, ei töötatöölisi, ei fashismi, ei kapitalistlikku pealetungimist, ei verist sõda Kauges Idas, ei uut imperialistliku sõja hädaohtu tööraha õlgadel.

Selle tõenduseks on meie Nõukogude Liit, kus 15 aastat juba lehvib võidulipp.

Nõukogude Liidu majanduslik iseseisvus, ennenägematu suur kultuuri kasv tõstis töötavate hulkade materjaalset olukorda, kindlustas riigi kaitsevõimet ning lõi majandusliku aluse klasside likvideerimiseks. Teise viisaastaku põhimine poliitiline ülesanne on — klassideta sotsialistliku ühiskonna ülesehitamine.

Nende hiiglaülesannete teostamine ja kindlustamine Nõukogude Liidus tähendab samal ajal ka rahvusvahelise proletaarne revolutsiooni kindlustamist: „Proletariaat püüab võtta ja võtabki tõepoolest viisaastaku edusammudest uue tõenduse revolutsiooni kasuks terve ilma kodanluse vastu“ (Stalin).

Sotsialismi ülesehitus Nõukogude Liidus loob uut tüüpi naistöölise ja naiskolhoosniku. Naisel on siin majanduslikus ja poliitilises, perekonna- ja igapäevases elus mehega täitsa ühesugused õigused. Järjest kasvab naistöölise arv tööstuses. Uus

tehnika, masinate tarvitamine, naiste hulgaline osavõtt ülesehitusest kiirustab vanade eluvormide ümberkorraldust sotsialistlikkudel alustel. Kasvab linnas ning ka maal sotsiaalsete ja kultuursete asutuste arv: lastesõimed, lasteaiad, ühissöögimajad, pesumajad jne.

Proletaarne riik võtab kõik abinõud tarvitusele, et tõsta töötavate naishulkade kvalifikatsiooni. Vabriku- tehaste koolide, tehnikumide ja kõrgemate õppeasutuste õpilastest on 40—45% naisterahvaid. Nõukogude Liidus sammuvad töötavad naishulgad õlg-õla vastu edasi kogu töölisklassiga linnas ja maal. Nad võtavad aktiivselt osa lõõtkööst tehastes ja kolhoosides, töötavad kolhoosi juhatuses, võtavad osa riigi juhtimisest jne.

Täna, rahvusvahelisel kommunistlikul naistepäeval töötavad töötavad naishulgad N. Liidus veel kindlamalt oma ridu kommunistliku partei ja tema juhi sm. Stalini ümber koondada, et ühiselt partei poolt ülesseatud teise viisaastaku hiiglaülesannete eest võidelda ja võita.

„Esimese viisaastaku kestel oskasime meie uue ehitustöö vaimustust, entusiasmi organiseerida ja saavutasime otsustavaid edusamme. Nüüd peame seda asja täien dama uute tehaste ja uue tehnika omanamise vaimustuse ja paatosega, töövilkuse tuntava tõstmisega, omahinna tuntava alandamisega. Selles seisab peaküsimus“ (Stalin).

Naistöölistes ja naiskolhoosnikud mobiliseerivad partei õigel juhtivusel kõik jõud leppimatu võitlusele kodanluseklassi riisemete vastu, et klassidefa ühiskonda üles ehitada.

Naistööliste kannatused kapitalistlikkudes riikides on äärmiselt rasked. Just need tunnevad eriti teravalt kriisi mõju, tööpuuduse tagajärgi oma turjal. Kriisi ajal tõrjutakse mehed tööstusest igalpool välja ja nende asemele võetakse naistöölisi ja lapsi palju odavama tasu eest tööle. Naistööliste arv tööstuses kasvab järjest ning teeb keskmiselt praegu ligi 50 prots. tööliste üldarvust välja. Eriti kasvab naistööliste arv sõjavarustuse tööstuses. Siin kodanlus lõõb ühe hoobiga kaks kärbest: saab odava tööjõu ja valmistab tulevase sõja jaoks uusi kaadreid, uusi töölisi.

Kapitalistlik maailmas on tänapäev juba 60 miljoni töötöölist. Seda kohutavat tööpuudust tunnevad eriti teravalt naistöölistes ja tööliste naised.

Nende abiraha on võrreldes mees-töötöölistega madalam ehk nad ei saa üldse mingisugust abi.

Töötaolek paiskab eestkätt naisi äärmisesse viletsusse. Paljud neist nälgivad, satuvad prostitutsiooni või varguse teele (iseäranis on varguste arv tõusnud viimasel ajal Eestis) või lõpetavad oma elu enesetapmise teel. Töö leidmine, töötegemine on tööliste otse unistuseks saanud. 29. jaanuari „Postimees“ kirjutab ühest vaesest perekonnast, kus 8-liikmelise pere nälgitud ema muud ei soovi, kui et mehele oleks võimaldatud igapäev harilik töö ehk järjekindlalt hädaabitöödki.

Kapitalistlik kord tõukab igapäev tuhandeid naistöölisi surmale. Sotsiaalfaschistid aga jutlustavad neile kannatusest! Naistöölistes ei tohi lasta ennast sotsidest petta. Nad peavad võitlema kõige jõuga kapitalistliku korra vastu — võitlema sotsialistliku revolutsiooni eest, töölisteklassi diktatuuri eest, mis on ainuke pääsetee viletsusest, näljast, orjusest ja sunitööst. Selle hüüdsõna all kutsuvad kommunistlikud parteid ja revolutsioonilised ametiühisused naistööliste hulki võitlema.

Täna, rahvusvahelisel kommunistlikul naistepäeval kogu maailma töötavad naishulgad protesteerivad imperialistide rõõvplaani vastu, kes tahavad Hiinamaad oma vahel ära jagada, protesteerivad hiina tööliste tapmise, linnade ja külade hävitamise vastu, uue imperialistliku sõja ning interventsiooni vastu, mis ähvardab Nõukogude Liitu. Naistööliste ja talunaisterahvaste töötavad hulgad ei ole mitte üks kord, vaid palju kordasid oma aktiivsust klassivõitluses üles näidanud.

Naisseltsiline ei saa olla lihtsa pealtvaatajana selles võitluses, sest ta teab, et selle võitluse edust oleneb tema ja tema laste saatus ning terve inimkonna tulevik.

Töötavate naishulkade aktiivsuse kasv võitluses, nende arvu kasv tööstuses nõuab kõikidelt kapitalistlikkude maade kommunistlikkudelt parteidelt kahekordset, kümnekordset massilise töö tõstmist töötavate naishulkade keskel. Ainult sel teel suudame laiali naistööliste hulki tõmmata ühisesse võitlusväerinda Kominterni lipu all kodanluse diktatuuri vastu, proletaarse revolutsiooni, proletariaadi diktatuuri eest.

Sm. Kuusinen, üks parematest Kominterni juhtidest, ütles Kominterni täidesaatekomitee XII pleenumil: „Kui kommunistlikud parteid nii kaugele jõuavad, et nad suudavad organiseerida revolutsioonilist tööd proletaarsete naiste hulkades, siis alles võib rääkida, et niisugune partei enamlik partei on.“ Ka see asiolu, et töö naiste seas lonkab, näitab omalt poolt, et kommunistlikud parteid ei ole veel küllalt enamlikud.

Käesolev rahvusvaheline kommunistlik naistepäev on katsepäevaks kommunistlikudele parteidele, kuidas nad on täitnud K. I. täidesaatekomitee XII pleenumi otsusi töö kohta töötavate naishulkade seas.

Ka meie, naisseltsilised, siin, püüame kõik teha, et teile teie raske võitluses sealpool traataeda abiks olla.

Meie võitlus, meie hiiglavõidud peavad andma teile julgust, peavad tõstma teie vaimustust võitluses.

Meie töötame veel kõrgemale tõsta oma võitluselippu, Lenini lippu, veel kindlamini teda käes hoida.

Meie partei ja tema juhi Stalini juhtivusel tungime veel julgemalt edasi uutele võitlustele ja võitudele, teise viisaastaku teostamisele, mis tõstab veel kõrgemale tasemile tööliisklassi rahvusvahelise revolutsioonilise võitluse kapitalismi vastu.

S. Allermann.

K. Marxi mälestuseks

20 aastat tagasi, Marxi 30. surmapäevaks kirjutas Lenin oma kirjatöös „K. Marxi õpetuse ajalooline saatus“, et marksismi võidukäiguks on olnud ta ajalugu, kuid et veel suuremaid võite toob talle tulevik.

Praegu oleme tunnistajateks, kuidas ellu viiakse Marxi õpetus, mis „on kõikvõimas, sest ta on õige“ (Lenin).

Pärast 1905. a. kirjutas üks liberaalne ajaleht Peterburis, et Venemaal „Marxi järele“ revolutsiooni ei tehta. Ja vaevalt möödus tosin aastaid, kui jällegi „Marxi järele“ revolutsioon tehti. Oktoobrirevolutsioon oli suuremaks marksismi võiduks. Marxi parema õpilase Lenini juhtimisel lõi meie partei esimese proletariaadi diktatuuri riigi $\frac{1}{8}$ maakeral. Marxi ideed said tegelikkuseks.

Marxi 50. surmapäeva pühitseb Nõukogude Liit, kus võimu juures seisab valitsevaks klassiks organiseerinud proletariaat. Nimelt siin Nõukogude Liidus viiakse ellu Marxi õpetust, nimelt siin on teostatud marksismi hing — proletariaadi diktatuur. Marxi 50. surmapäeva pühitseb proletariaat ka kapitalistlikel mail, seal kus valitseb täissõõnud kodanlus, elajalik surve, nurjatu pettus, häbematu vale, valge terror ja metsik kurnamine. Selle päeva pühitsemisega ammutavad kogu ilma rõhutud ja kurnatud omale uut jõudu võitluseks.

Marxi 50. surmapäeva tuletavad meelde ka sotsifaschistid, kes endid samuti marksistideks nimetavad. Kuid neil seisab pühitsemine selles, et marksismist kõike revolutsioonilikkust välja urgitseda ja kõrvale heita, marksism kuulutada äraiganenud teooriaks, mille „uue teadus“ ammugi ümber lükanud, mida vaja „täiendada“, „parandada“ jne.

Ainult Komintern, ainult kommunistlikud parteid on ainukesed tõelised Marxi õpetuse teostajad.

Ainult kogu ilma proletariaadi juhid Le-

nin ja Stalin on kannud edasi Marxi lippu. Lenin kandis Marxi lipu, mis ta oli parandanud otsekohe Marxi parema sõbra ja kaasvõitleja Engelsi käest, läbi Teise Internatsionaali oportunisti rabasoo, pidades kogu aeg ägedat võitlust selle lipu puhtuse eest. Lenin oli see, kes tõstis marksismi uuele kõrgemale astmele. Leninism on „imperialismi ja proletaarsete revolutsioonide ajajärgu marksism“.

Täpsemalt: „Leninism on proletaarsete revolutsiooni teooria ja taktika üldse, proletariaadi diktatuuri teooria ja taktika eriti“ (Stalin). Lenin omakorda parandas selle veripunase proletariaadi võitluslipu sm. Stalinile, meie aja üleilmse proletariaadi geniaalsele juhile, kes on tõstnud ja tõstab marksismi uuele kõrgemale astmele, sotsialismi ehituse, sotsialistliku ühiskonna astmele. Teises Internatsionaalis rüvetati ja rüvetatakse marksismi, asendatakse teda liberalismiga. Leninism ei ole mitte lihtne Marxi õpetuse kordamine, vaid selle edasiarendamine uuel ajajärgul.

„Meie seisame Marxi ja Engelsi ideede järjekindla edasiarendamise eest,“ kirjutas Lenin 1900. aastal.

Leninism polegi midagi muud, kui Marxi ja Engelsi ideede järjekindel edasiarendamine uuel ajajärgul.

„Kõige tähtsamaks Marxi õpetuses, — räägib Lenin, — on proletariaadi, kui sotsialistliku ühiskonna looja, osa väljaselgitamine. Just Marx avas tööliisklassile tema kodanlise ühiskonna hauakaevaja ja uue sotsialistliku korra looja üleilmlisajaloolise osa.“ Lenin töötas selle Marxi seade üksikasjaliselt teoreetiliselt läbi ja tema juhtimisel viis Venemaa proletariaat selle seade elus täide.

Sammudes Marxi, Engelsi, Lenini, Stalini õpetuse järele Nõukogude Liidu proletariaat lõpetas edukalt esimese viisaastaku nelja aastaga ja asus teise viisaas-

Karl Marx

taku teostamisele. Esimene viisaastak, mis nõudis ääretut jõupingutust Liidu töötavalt hulkadelt, lõi alusmüüri sotsialistlikule ühiskonnale. Teine viisaastak on klasside likvideerimise viisaastakuks.

Kas võib veel paremat tõendust olla selle kohta, et marksism on õige, ainukene õige ilmavaade ja teooria.

„Marxi kogu geniaalsus seisab selles, — kirjutas Lenin, — et ta neile küsimustele vastused andis, mis inimsoo eesrinnale mõte juba üles oli seadnud. Tema õpetus tekkis kui mõtteteaduse, majandusteaduse ja sotsialismi kõige suuremate esindajate õpetuste otsekohene, vahenditu jätkamine.

Marxi õpetus on kõikvõimas, sest ta on õige. Ta on täielik ja ühtlane, sest ta annab inimestele tervikliku ilmavaate,

mis mingisuguse ebausuga, mingisuguse reaktsiooniga, mingisuguse kodanlike kurvanamise kaitsega kokku ei lepi. Ta on seaduslik järeltulija kõige paremale, mis inimsugu XIX sajandil saksa mõtteteaduse, inglise majandusteaduse ja prantsuse sotsialismi näol on loonud.“

On möödunud 50 aastat Marxi, proletariaadi geniaalse juhi, esimese enamlase surmast, ja juba on marksism suuri võite saavutanud. Üks kuuendik kogu ilmast on kapitalismi ahnete hammaste vahelt ära kistud. Proletariaadi diktatuur, millest kõneles ja unistas veel Marx, on saanud tõsiasiaks. Sotsialism, mille paratamatu võitu Marx ette kuulutas, on tõesti võitnud meie maal.

Esimese viisaastakuga lahendasime oma revolutsiooni raskema küsimuse — kor-

raldasime oma maa põllumajanduse ümber sotsialistlikkudele roobastele.

Üle 60% kogu Liidu talumajapidamistest on kollektiviseeritud ja sellega alus loodud veel võimsamale sotsialismi edasilükkumisele, sotsialismi valmishitamisele. Nõukogude Liidu proletaariat oma võitlusega on näidanud nõukogudekorra suuri paremusi kapitalistliku korra kõrval. Sel ajal, kui kapitalistlikud riigid kriis teinud, tööraha viletsus suureneb, töötaolek kasvab, näljasurmale määratud tööraha liikmete arv otse kohutavalt tõuseb, kuna aga vedureid nisuga köetakse, tuhanded tonnid maisi ja kohvi merde heidetakse, sajad hektarid kautshukipuid maha raiutakse — ainult selleks, et kapitalistide kasud kasvaksid, kuna kõige selle lagunemise ja kapitalismi viimasele ajajärgule omase mädanemise kõrval on Nõukogude Liidus töötaolek likvideeritud, tööraha materjalne olukord paraneb ja töörahas ehitab uut sotsialistlikku ilma.

Kas võib veel paremat tõendust otsida, et Marxi õpetus õige on. Kõike seda arvele võttes, saab meile täiesti selgeks, miks kogu ilma kodanlus, ka sotsfascism

ühes arvatud, häbelikke kumardusi Marxi poole teeb, katsudes selle juures Marxi õpetust asendada kodanliku korra kaitsemise õpetusega. Samal ajal aga heidetakse välja ja müristatakse, et Lenin, Stalin ja kogu ilma proletaariat, eriti aga Nõukogude Liidus sotsialismi ehitav proletaariat olevat Marxi „rahuliku“ õpetuse maha salanud. Neil kelmidel ei lähe korda hulkasid petta. Sellest räägivad kõige selgemat keelt sotsialismi ehituse edusammud meie maal.

Ja üleilmne kodanlus, ka sotsfascism ühes arvatud, valmistub sõjale Nõukogude Liidu vastu, et hävitada kogu ilma tööliste isamaad — Nõukogude Liitu, mis seisab kui vääramatu kalju Marxi revolutsioonilise õpetuse kaitset, mis on eeskujuks kogu ilma proletaariadile.

Marx ja Engels kirjutavad „Kommunistlikus Manifestis“, et töölistel ei ole isamaad. Marx ja Engelsi õpetuse võidukäigul töölised löid omale isamaa. Ja selle isamaa kaitset, kogu ilma proletaariadi kaitset, seisab nõukogude proletaariat, seisab punavägi, seisab kogu ilma töörahas.

K. R.

Naiskolhoosnikud, hoidke kolhoosilist ehitust kui oma silmatera

Oktoobrirevolutsiooni üheks suuremaks võiduks oli naisterahva üheõiguslikuks tunnistamine meesterahvaga.

Kuulsa „naisküsimuse“, mida ei suutnud valitsev kapitalistlik klass sadandeid aastaid lahendada, lahendas proletaariat sotsialistliku revolutsiooni esimestel kuudel.

Naisterahvaste õiguseta olek ei olnud mitte üks feodaal-mõisnikkude, vaid ka kapitalistliku korra üheks toeks, eraomanduse ja eksploateerimise mõõdapääsematuks kaasaskäijaks.

Mitte ükskord ei märkinud Marx ja Lenin naisterahvaste õiguseta seisukorda ära, mis on kodanlike korra üks häbitava- maist joontest.

Enne Oktoobrirevolutsiooni lasus Venemaal kapitalistliku korra orjus kahekordse koormana naistöölise ja eriti veel talunaise õlal.

Peaaegu täielik kirjaoskamatus, õiguseta olek, piinav ja tappev töö nii põllul kui koduses majapidamises, igavene nälg, ääretu viletsus — niisugune oli kapitalistliku Venemaa töötava talunaise olukord

Töötava naisterahva vabastamiseks ei ole väljapääsuteed kapitalistliku korra juures. Vabanemist võis anda ja andis naisterahvastele ainult proletaarne revolutsioon.

Lenin kriipsutab alla, et nõukogude valitsuse olemasolu esimestel kuudel ei jäetud sõna tõsises mõttes kivi kivile nende seadustele, mis asendasid naisterahva õiguseta seisukorda, kitsendasid abielust lahkumist, väljaspool abielu sündinud laste tunnistamist jne, mille jäänused tänapäevani paljudel tsiviliseeritud maadel veel valitsevad.

Töötavate naisterahvaste tõeliku üheõigusluse saavutamiseks on tarvis majanduslikku alust, naisterahvaste üheõiguslikku osavõtmist ühiskondlikust kasulikest tööst ja vastavast „naiste“ tööst vabanemist.

Ühiskondlik kollektiivne majapidamine on tõelikuks majanduslikuks aluseks naisterahvaste vabanemiseks. Ühiskondlik kollektiivne majapidamine on talunaste täieliku vabanemise teeks külaelu tütrest.

Sotsialismi ehituse esimese kümne aasta kestva ajal on meie partei ja nõuko-

gude valitsus hiigla edusamme saavutanud mitte üksi linna, vaid ka küla töötavate naisterahvaste kultuurse tasapinna tõstmise alal.

Naisterahvatöeliku üheõigusluse tunnistamine meesterahvaga pole mõeldav talupoegade üksikmajapidamise tingimustes.

Leninlik partei on palju oma jõudu selleks pannud, et teostada seda üleilmse tähtsusega ülesannet — ehitada, luua kolhoosilist majapidamist.

Surevad klassid ei anna võitluseta alla, ägedas võitluses kulaklusega oleme võidu saavutanud kolhoosilise ehitustöös. Kulakluse kasutas oma kolhoosivastases võitluses eriti naisterahvaid, sest ükski külaelanikkude grupp ei olnud usuliste ja eraomanduslike eelarvamistega nii tugevasti mürgitatud, kui töötavad naisterahvad külas.

Tuhanded kehvikud ja eriti veel keskmikud talupojad jäid kolhoosi ehitustööst eemale just naiste mõjul, kes kulakute, pappide ja valgekaardlaste poolt üles olid ässitatud. Sellele kulakute kihutustööle on partei purustava hoobi annud ning meie tänapäeva ülesanne on kulaklikku mõju küla töötavate naishulkade seast juurteni välja rookida.

Kolhoosilise majapidamise arenemise tagajärjel oleme saavutanud kolhoosnikkude hulka materjalise ja kultuurse tasemi kasvu. Kolhoosid on ikka enam ja enam vastuvõetavaks muutunud kehvik- ja keskmik-talunaisterahvaste laialistele hulkadele.

Kas see pole uue elu selgemaks näitajaks, kui üleliidulise kolhoosnikkude-lööklaste esimese kongressi saadikute keskel tuhandete naiskolhoosnikkude esindajad kõnedega üles astusid.

Kolhoosnikkude-lööklaste kongressi viimasel istangul ütles sm. Stalin järgmist:

„... — kolhoosiline liikumine eraldas juhtivale tööle *välja rida tublisid ja töövõimelisi naisterahvaid*. Vaadake kongressi saadikute koosseisu ja teie näete, et naisterahvad on ammu juba mahajäävatest eelsammuvateks muutunud.“

Kas see ei ole kolhoosilise ehituse esimeste aastate suuremaks saavutuseks, kui kongressi saadikutest on umbes 30 protsenti eelsammuvaid lööklasi-naiskolhoosnikuid? Need on kümnete tuhandete naiskolhoosnikkude esindajad, kes ei satu kulakute õnge, vaid aktiivselt kulaku vastu võitlust peavad. Tarvis kulakuid lüüa, teelt kõrvaldada need, kes segavad, kolhoosides raudne kolhoosiline töödistsipliin maksma panna — see oli si. Sopova

kõne sisu, kes teab, mille eest tema ja teised miljonid mees- ja naiskolhoosnikud võitlevad.

Eelsammuvate naiskolhoosnikkude esinemised kongressil tehke Lääne ja Ida kapitalistlikkudel maadel vaevejatele nais-tööliste ja talunaistele teadvaks.

Kapitalistlikkudel maadel lasub kriis ja vaesenemine eriti töötavate talunaiste õlgadel, kuid N. Liidus kergendab kolhoosilise ehituse kasulikkus naiskolhoosnikkude eluolu, ainult kolhoosilise majapidamise juures saavutab naisterahvas üheõigusluse meesterahvaga.

Muuta kõik kolhoosnikud jõukateks, saavutada seda, et igal kolhoosnikul oleks oma lehm, — niisuguse ülesande seadis partei juht sm. Stalin kogu partei, Nõukogude Liidu tööliklassi ja kolhoosiliste talupoegade ette.

Sm. Stalini poolt ülesseatud ülesande teostamine tõstab märksa naiskolhoosnikkude olukorda. Nende ülesannete kiiremaks teostamiseks peame veel laialisemalt naiskolhoosnikkude hulki kolhoosilisele ehitustööle tõmbama. Meil on rida eesti kolhoose, kus naiskolhoosnikke-lööklasi välja pole selgitatud. Kolhoosides tuleb isegi kulaklist võrdsustamist nähtavale. Võtame näiteks kas või „Trusheniku“ kolhoos Tikopesas, kus naiskolhoosnikul K-1 viljakotte valmistades tuli kõik tööd üksi ära teha, alates ketramisega ja lõpetades kudumise ja kottide õmblemisega. Tööd oli palju, kuid keegi ei hinnanud hoolt ja vaeva ning seda tööd arvestati palju vähema arvu töötuspäevadega, kui tööpeale tegelikult kulus.

Sm. Stalin kriipsutas eriti alla kolhoosnikkude-lööklaste kongressil, et „naisküsimus“ on kolhoosides suureks küsimuseks.

Paljud ei hinda naiste tööd ja naeravad nende üle.

Seltsimehed, see on suur ja tõsine viga. Kolhoosides on naisterahvas suur jõud. Seda jõudu vaka all hoida — on suur kuritegu. Meie ülesanne seisab selles, et naisterahvaid edasi aidata. Tarvis naisterahvaid organiseerivale tööle välja eraldada, — see on praeguse kolhoosilise majanduse kindlustamise suuremaks ülesandeks. Võimaldada naiskolhoosnikkudel kiirelt ja täielikult meeskolhoosnikkudega ühevõrdselt töötada lastesõimede, -aedade ja ühistoeluse organiseerimisega, eriti põllutöö ajal. Naiskolhoosnikkude keskel tuleb parteilishulgalist tööd paremale järjele tõsta.

Nende ülesannete teostamine meie küla parteiorganisatsioonide poolt tähendab uute tuhandete aktiivsete võitlejate juurde-

voolu kolhoosilisele ehitustööle, aktiivseid võitlejaid õigeajaliseks seemnete kogumiseks, inventari remonteerimiseks, töödistsipliini tõstmiseks, ühiskondliku varanduse kaitseks, põlluviljakuse tõstmiseks ja eeskujuliku kevadise külvihoogtöö ja teiste põllumajandusliikude tööde läbiviimiseks.

...Kakskümmend aastat on möödunud, kui Venemaal esimest korda rahvusvahelist naistepäeva pühitseti; Venemaa talunaisterahva kultuurne tase oli madal astmel. Venemaa talunaisterahva kerjuslik seisukord ja õigusetu olek ületas kaugelt harilikku „keskmiselt“ arenenud kapitalistliku maa.

Möödus ainult kakskümmend aastat, mis ajalooliselt väga väike arv on, kuid milline

suur ajalooline muudatus! Juba täna võime öelda, et mitte ühelki kapitalistlikul maal ei seisa talunaisterahvas nii kirjaoskuse, kui ka kultuursete ja materjaalsete võimaluste poolest nii kõrgel arenemisastmel, kui meil Nõukogude Liidus. Kuid seda on veel vähe. Meie Nõukogude Liidu talunaiste ja naiskolhoosnikkude ees laienevad äramootmatud avarad väljavaated oma olukorra parandamiseks ja kultuurse tasapinna edaspidiseks kasvaks.

Tarvis ainult käed külge panna ja töötada lõoklasena, enamlasena.

Pidagu naiskolhoosnikud meeles sm. Stalini sõnu: „Hoidke kolhoosilist ehitustööd kui oma silmatera.“

KIRJANDUSLIK ARVUSTUS

Voko Envivo: „Raudne hobune“

(„Naistööline ja Talunaisterahvas“ nr. 25—26, 1931. a.)

Küla üldkoosolek. Päevakorras — kollektiviseerimine. Liisa Kaasik teatab raionist kuulnud uudist: — Kui meie sulastest ja kehvikutest-keskmikkudest kolhoosi organiseerime, saame kingituseks traktori. Ilma pikema jututa klopsiti kolhoosi kokku. Nimi „Kuldsed kaldad“ oli kellegil nagu varnas valmis. Kolhoosi organiseerimisega ja traktori saamisega läks kulakutel vesi ahju. Nad pistsid kolhoosi traktori kuuri põlema ja tapsid kolhoosi organiseerija Liisa Kaasiku. Kulakud võetakse kinni ja saadetakse karistuse saamiseks nõukogude organisatsioonide kätte.

Niisugune on lühidas kokkuvõttes Voko Envivo jutu sisu.

Jutus läheb kõik ütlemata kiire tempoga — tundub, nagu lükkaks tegelasi mingi lugejale nägematu peidetud jõud tagant. Voko Envivo on tahtnud näidata klassivõitlust kollektiviseerimisel, kuid on näidanud ainult osakese ja sellegi valesti.

Voko Envivo talupojad on kõik puhtproletaarse ideoloogiaga, kellel pole mingit eraomanduse tunnet. Liisa Kaasik lubab nendele traktori ja mehed kirjutavad kohe robinal kolhoosi. „Kirjutamist toimetab Johannes Roht, noorteühinglane, pikerguse näoga, terase ja energilise vaatega noormees,“ räägib Voko Envivo.

Sel ajal, kui „terane noormees“ oma ette kogunud kehvikute saba läbi laseb, saavad ka keskmikud juba kõhklemisest jagu ja astuvad lähemale, et mitte maha jääda.

Kolhoosid on tekkinud visas klassivõitluses kulakute vastu. Kehv- ja kesktalurahvas asutas kolhoose just oma võitluskantsiks kulakute kurnamise vastu. Asutab veelgi. Voko Envivo võtab meilt selle teadmise nagu peoga. Tema „teooria“ järele on kollektiviseerimisel ainsaks tõukejõuks traktor, mis mehed ühe ropsuga kolhoosi veab.

Kas pole niisugused „teooriad“ mitte põhjuseks sellele, et nii mõneski kolhoosis „raudsete hobuste“ ootamisel *elavad hobused* hooletusse on jäetud? Väga võimalik.

Kindel on igatahes see, et kulakud niisuguseid jutte agaralt ära kasutavad.

Ka Voko Envivo näitab meile kulakuid. Niisuguseid kulakuid, kellel valimiseõigus alles on, kuid keda siiski koosolekule ei lasta. Millegagi pole meile usutavalt näidatud, et nad kulakud on. Voko „spravka“, mida ta igale oma tegelasele tema klassilise näo selgituseks kaasa annab, on ainuke tõendus ka kulakule. Ta laseb isegi kulakut rääkida, et kulak aastas 9565 rubla puhast kasu saanud, kuid seda ei näita Voko, mil teel nimelt kulak selle summa kehvikutelt välja pigistas. Seda oleks aga kulaku kurnamise võtete lõpulikuks paljastamiseks väga tarvis olnud.

Imelik on ka Voko Envivo kolhoos. Kolhoosis on kõik „omad poisid“, kes ilma mingisuguse klassivõitluse valudeta „Kuldsetele kallastele“ jõudnud (muuseas märgime, et autor need „Kuldsed kaldad“

samanimelisest näidendist on näppanud). See on aga kõige jämedam tõelude moonutamine. Nii kolhoosi asutamisel, kui ka igapäevases kolhoosi töös peavad kolhoosnikud alati valvel olema kulakluse vastu, eriti nende sisemise lõhkumisetöö vastu kolhoosis. Peale kolhoosidesse sissepugenud klassivaenlaste puhastamise ja kolhooside organisatsioonilise ja majandusliku kindlustamise seisab meil veel suur töö ees. Ka vanad kapitalismi jäänuised, seanahavedamine, päevavargus, oma poole kiskumine, hõõrumised ja muud väärnähtused on veel suureks takistuseks kolhooside töös, neid tuleb näidata, kolhoosnikke nende vastu võitlusele organiseerida, seda pole aga autor teinud, ei pea neid asju nähtavasti rääkimiseväärilistekski.

Selle asemel näitab ta aga hoopis vähema tähtsusega asju — tarbetuid inimesi. Tarbetult on toodud koju puhkusele tulnud punaväelane Arnold. Arnold saab külas suure, kuid siiski vähe usutava rumalusega hakkama, ilma et Vokol tema jaoks ühtegi laitvat sõna oleks. Arnold on nähtavasti noorteühingu liige, on endine küla aktivist. Ta ei tee aga sellest väljagi, et külas niisugune suur sündmus käimas on, nagu uue traktori proovimine. „Tulejat traktor ei huvitanud,“ ütleb autor. Selle asemel, et ainukesele aktivistile — Liisale appi minna põllule kogunud kolhoosnikkude seas selgitustööd tegema, viib Arnold ka Liisa ära — põõsa alla musutama ja oma armuasjadest targutama.

Seesama lõbutseja Liisa saab õnnetut surma — kulakud tapavad ta ära. Miks? Seda autor usutavalt ei näita. Ta ei näita klassivõitluse arenemiskäiku külas, mis paratamatalt sellele loogilisele lõpule oleks toonud, sellepärast tundub, et kulakutel sugugi tarvis polnud Liisat tappa.

Ka seda võtet ei saa kaugeltki õnnestanuks pidada, kuidas autor omad tüübid

lugejale ette maalib. Eelpool tutvusime juba Rohti Johannese isiku kirjeldusega. Niisugused täpsed ankeedid annab Voko Envivo kaasa igale oma tegelasele, nagu oleks iga ta tüüp mõni tagaotsitav kurjategija.

Näiteks — „Priido Ots, kikkis habemega, pruuni näoga, Mardist vanem mees, ja — Mart Kalju, pikkade vurrudega, punase näoga, umbes 40 aastat vana, — lõpuks — Mihkel Kuusemets, tüseda kehaga kesk-talunik, kellel punane habe ja vurrud, mis kääridega olid piiratud ja mis talle mõnusa välimuse andsid.“

Siin ta on, nagu endine „Patshport Pskovskoi gubernii“.

* * *

Mida öelda üldiseks kokkuvõtteks?

„Raudne hobune“ on nii kehalt kui ka vaimliselt liialt nõrk seliäks, et meile kollektiviseerimise ajajärgu klassivõitluse pilti tõetruult ette tuua. Liialt palju on „Raudses hobuses“ tõelude moonutamist, poliitkirjaoskamatumust ja kirjanduslikku abitust, sellepärast jätab ta teadliku lugeja enda vastu külmaks. Väheste klassiteadvusega lugejat võib ta aga vale seisukohale viia.

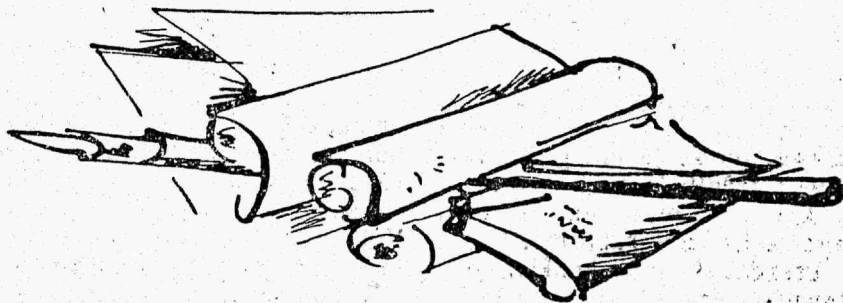
Meie kirjanduse ülesanne on — lugejat klassivõitluse ja sotsialistliku ehituse ülesannete täitmisele organiseerida. Seda ülesannet „Raudne hobune“ ei täida.

„Raudne hobune“ on kirjutatud kabinetis, raamatust loetud kogemustega, mida autor pole oskanud tegeliku eluga siduda. Kulakud on plakaadilt võetud, keda tegelik elu ei tunne.

Autor peab tutvunema kolhooside tõelise olukorraga, tõeliste klassivõitluse tingimustega kolhoosides ja siis kirjutama jutu nii „raudsetest“ kui ka elavatest hobustest ja nende eest hoolitsemisest.

O.V.R.N.P. Kooli kirjanduseringi brigaad:

Linda Amtus, Marie Ruzavina.

Torm merel

Tormi keer täies hoos,
 taevas ja meri koos
 mihavas möllus.
 Keerises hullus
 viskuvad lained kõrgele üles.
 Koskena alla,
 vangist kui valla
 kajakad päästet lainete süles
 kisades tiirlevad,
 tantsides keerlevad —
 lendlevad karjad
 vahusel harjal.

Vihaselt mässavas
 voogude mühinas
 merede hünni
 helide sündi
 kajab ning ümbrust kohavalt täidab.
 Trummi lööb kõue,
 pilvede põue
 äikse nooli põlevaid heidab.
 Võidulaul mere see.
 Mässava jõudude
 muusika võimas
 maruna käimas!

Orjade võidulaul
 mässava raju suul
 ilmas nii kostab.
 Kõrgele tõstab
 orjade vägi võiduka lipu, vereva
 kanga.
 Koorma all ränga
 vaevatud rahvas murel teeb lõpu.
 Kostab sealt vägevalt
 tormide kohinast
 aegade viha,
 vabadusiha!

„PASLIITA“

Naiskommunist valge Eesti türmis.

KINDLUSTAME RAHVUSVAHELIST SIDET

Naistööliste võitlustest valges Eestis

Kogu kapitalistlikus maailmas valitsev majanduskriis annab end õige teravalt tunda ka Eestis. Kümned tuhanded töötud elavad näljas ja ilma ulaluseteta, sest töötutel puudub sissetulek, millest võiks tõusik-majaperemehele üüri maksta. Iga-päev võib näha uulitsaile väljatõistetud töölisperekondi oma kraaminatukesega näljas ja külma käes lõdisemas.

Mida enam majanduskriis süveneb, seda jõhkramalt kurnab kapitalist töölisi, neilt viimast elumahla välja pigistades.

Päev-päevalt suurenevast töötute hulgast on enam kui $\frac{1}{3}$ naistöölisi, kes on enam kurnatavam osa proletariaadist, kui seda on meestööline. Nõndanimetatud hädaabitööde sildi all on kodanlusel võimalus töölisi seniolemata kujul kurnata. Hädaabitööde all tehakse ettevõtjate-tõusikute kui ka riigitöid ja töötasu on äärmiselt madal — eestkätt just naistöölised on neil hädaabitöödel tõusiku kurnamise objektiks, sest naistöölisele maksetakse 50—60 senti päevas — töötasu, mis ei võimalda ühelgi inimesel päevast äraelamist, rääkimata neist töölisemadest, kellel kodus 3—4 last toita.

Kuhu ka meie ei vaataks, igalpool võib leida jõhkral naistöölise kurnamist, olgu see hallparuni põllul või tõusiku köögis ehk turbarabas ja põlevkivi kaevanduses.

Töölisliikumise ajalooliselt arenemismeltnel vaadatuna on olnud naistöölise alaliselt kapitalisti poolt kurnatavam kui meestööline — põhjus muidugi naise klassiteadvuse madala tasapinna ja organiseerimatuse tõttu.

Töölisliikumise arenguga hakkab ikka laiem hulk naistöölisi kõrvuti meesproletaarlasega oma olemasolu eest võitlema, mida võib ka eesti töölisliikumises näha. Järk-järgult kasvab eesti naistöölise ja töötavate naisterahvaste klassiteadvus ja

nii võib juba leida eesti töölisliikumise haripunkti päevil 1923.—24. a. küllalt suurt naisproletaarlaste hulka, kes on koondunud ühiseks võitluseks kõrvuti meestööliselega tööliste võitlusorganisatsioonidesse. Üle kogu Eestimaa oli organiseeritud tihe naiskomisjonide võrk — igalpool võis naistöölisi aktiivselt tegutsemas näha, samuti oli rida aktiivsemaid naistöölisi, kes kanditeerisid riigikogu ja omavalitsuse valimistel.

Näeme poliitilistes protsessides ja töörahva sõjariistus ülestõusus naistöölise aktiivse osavõtmist, kõik see on tunnistuseks eesti naistöölise klassiteadlikkuse tõusust.

Surve ja jõhkra terrori ajajärgul, kus olid kodanluse poolt rüüstatud tööliühingud, aktiivsemad tegelased maha notitud ja türmidesse pistetud, ei jäänud ka mõjuta see naistöölise võitlustele. Hiljem, kui töölisliikumine hakkab juba jalgu alla saama, võib juba töölisteühisuste juures rida naiskomisjone leida, korraldatakse naistöölise kõne- ja organiseerimise-koosolekuid. Möödunud rahvusvahelisel kommunistlikul naistepäeval peeti Tallinnas, Tartus ja Narvas miitinguid, kus kõnelejatena esinesid naistöölised. Rahvusvahelisel kommunistlikul naistepäeval avaldasid eesti naistöölised kõige valjemat protesti kodanluse surve ja terrori vastu. Nad nõudsid enestele ja oma lastele leiba, tööd ja õigusi.

Eesti töölisliikumises ei saa olla naistöölise eriliikumist, nagu seda jutlustavad kodanlised naisõiguslased, — vaid ta on lahutamata osa proletariaadi revolutsioonilisest liikumisest. Naisproletaarlane sammub käsikäes, õlg-õla kõrval meesproletaarlasega võitluse kapitalismiga, võitluse uue ilmakorra eest — sotsialismi eest.

Miller.

Kindlustame elavat sidet kapitalistlikkudel maadel võitlevate naistöölisega

Meie ajakirja toimetusse on tulnud mõned kirjad kapitalismaadel võitlevatelt naistööliselt. Neis kirjades on kõige suurema selgusega näidatud, millistes rasketes tingimustes naistöölised seal asuvad.

Kui kapitalistlikkudel maadel elavate naistöölise elu-olu ja töötingimusi võrrelda Nõukogude Liidus võitlevate naistöölise ja töötavate naisterahvaste töö ja elu-olu tingimustega, siis näeme kaks ise-

sugust pilti. Meie naistöölise ja töötava naisterahva majanduslik ja kultuurne tasapind on ennenägematu kõrgusele tõusnud.

Meie naistöoline ja töötav naisterahvas töötab kõrvuti meesterahvaga sotsialismi ülesehitamise alal kangelasliku entusiasmi-ga. Samal ajal näeme, kuidas kapitalistlikkudel maalidel töötavad naisterahvad loomalikku seisukorda on asetatud, nad peavad sagedasti ennast ja oma lapsi nende toidujätistega toitma, mis söömiseks kõlbmatuks on muutunud. Neid kirju avaldades, loodab ajakirja toimetuse, et meie eestlastest naistöölised, naiskolhoosnikud ja kehv- ning kesktalurahva töötavad naisterahvad kirjutavad oma tööst nii tehastes ja vabrikutes kui ka kolhoosides kirjasid kapitalimaadel võitlevatele naisterahvastele mida ajakirja toimetuse edasi saadab. Kirjad võivad eesti keeles ja lihtsalt kirjutatud olla. Sellega kindlustame otsekohesid sidet kapitalimaadel võitlevate naistöolistega ja talunaistega.

Loodame, et meie eestlastest naistöölised, kodused perenaised ja naiskolhoosnikud selle algatuse tähtsusest aru saavad. Otsekohese elava sideme loomisega anname uut tõukejõudu ja vaimustust kapitalimaadel võitlevatele naistöolistele, et nad peagi oma võitluse eesmärgile jõuaks ja proletariaadi diktatuuri maksma paneks kogu maailmas.

Saksamaa naistöolistete kirjad

Esimeses kirjas kirjutatakse:

„Juba kauemat aega töötan räbalate sorteerijana paberivabrikus. Töötasuna saan 18 marka nädalas. Selle palgaga pean kogu oma pere üleval pidama. Korterist aeti meid ammugi välja. Asusime niiskesse keldritappa elama, mille eest maksame 20 krooni kuus.

Mõni kuu tagasi, õöse kella ühe aegu töölt koju tulles nägin hirmsat pilti: mees magas, minu kolmeaastane poeg lebas voodis minestanult. Tema kallal oli 3 suurt rotti. Lapse pale ja otsaesine oli rottide poolt ära näritud. See juhtumine sundis mind mehest lahku minema. Ma olin juba teist korda raskejalgne. Abordi tegemisest ei tohi juttugi olla, sest aborti tegemine on meil valjult keelatud, aga kes ise teevad, need satuvad kohtu alla ja vangid. Rikkad prouad ja preilid, kes lapsi ei taha, maksavad eraarstile suuri summasid, mida muidugi minul ei ole. Ma lahkusin mehe juurest, last tema juurde jättes. Ma töötasin vabrikus edasi. Seal tuli mul kogu päeva jooksu mitte vähem kui 3 vaguni täit räbalaid laadida. Minu raskejalgsust

ei võtnud keegi arvele. Kõige selle tagajärjel sünnitasin pikkade valude järele enneaegse lapse. Ta kaalus ainult 4,5 naela. Arst soovitas mulle head toitmist, et laps rohkem toitu saaks. Meil Saksamaal vabrikutes ei ole lastesõimi, lühendatud tööpäeva ega puhkust.

Mind vallandati töölt, ühtlasi võeti minult töötatöölise abiraha saamise õigus ära. Pika jooksmise, palve ja alandamise järele sain 7 marka 5 penni nädalast toetuseks.

Sellest rahast pean ma „hästi toidetud saama“, sest arst nõudis seda. Ma nälgin, — päevade ja ööde viisi karjub laps. Minu naabrid kaaselanikud tahaksid mind aidata, kuid nad kannatavad nälga samuti kui minagi. Minu endine mees ei ole veel seniajani töötatöölise abiraha saanud. Ta kerjab ühes pojaga uulitsal, kogu aeg ähvardab teda arreteerimine, sest kerjamine on Saksamaal keelatud.

Ma armastan väga lapsi. Sagedasti soovin, et minu väiksem poeg ära sureks. Ma ei või vaadata tema sinist keha ega kuulda tema karjumist. Nii elavad naistöölised Saksamaal.

Gertrud Hern“.

Teises kirjas kirjutatakse:

„Meie elame Gopliini linnast seitse miili eemal. Linnas on 30.000 elanikku, nendest on pooled töötatöölised. Need vähesed, kes töötavad, saavad nii vähe palka, et sellest ei jõua isegi perekondagi üleval pidada. Kui töötatöölise kerjab, siis arvestatakse seda ja temalt võetakse igasugune toetus ära. Meie läheduses elab ühe töötatöölise perekond. Naine lamab haigena voodis. Meie kogusime natuke toitu ja läksime teda vaatama. Ta lamab madratsita voodis, sest rahapuudusel müünud ta selle ära.

Ma olen lugenud varem, kuidas Nõukogude Liidus on lastesõimeid organiseeritud ja millist suurt tähelepanu neile pööratakse. Meie valitsuse arvates on tööliste lapsed kui ussikesed, kes mullas peavad roomama. Kapitalistide huvitab ainult, kuidas rohkem kasu saada. Nemad mõtlevad ja hoolitsevad ainult suurema sissetuleku eest, mis tööliklassi higist ja verest saadakse.

Ma olen 68 aastat vana, kuid sarnast viletsust ja nälga pole ma veel varem näinud. Minu poeg on juba 2 aastat töötatöölise. Tema naine käib päevade viisi linna mööda rikkamatelt inimestelt pesu pesemiseks nurumas, mida ta õõsiti peseb, et saaks väetitele lapsukestele toitu muretseda. Lapsed ei käi ammugi koolis, sest neil puuduvad saapad.

Liina Edina

SÕNUMID

Võitlusele kõikide naiskolhoosnikkude tööjõu otstarbekohase ärakasutamise eest

Kolhoosiline talurahvas valmistab neljanda enamliku külvihoogtöö edukaks läbiviimiseks ette. Peagi hakkavad kolhoosi põldudel alalised valmistuslikud brigaadid võimsalt tööle, et külvihoogtööd enamlikkude tempodega ja tööviljakuse tõstmisega läbi viia. Kevadise külvihoogtöö ajal ei tohi ühtegi valmistuslikku brigaadi olla, millest naiskolhoosnikud aktiivselt osa ei võtaks. Kuid kahjuks ei tehta kolhoosides midagi selleks, et luua eeldusi kõikide naiskolhoosnikkude tööjõu otstarbekohaseks ärakasutamiseks. Sarnased väärtused ei tule nähtavale mitte ainult ühes kolhoosis, vaid terves reas eestlaste kolhoosides, kus lastetuba ja ühissöögilaud puuduvad.

Meie Uue-Sahonje kolhoosis (Volossovo raioonis) takistab naiskolhoosnikkude tööjõu ärakasutamist nende ühiskondlikkude ettevõtete puudumine. Kolhoosis on rida naiskolhoosnikke, kes kolhoosilise majanduse tõstmise eest valmis on kanglaslikult võitlema.

Selle asemel, et naiskolhoosnikud võiksid kolhoosi põllul ja loomalautades töötada, on nad toiduvalmistamisega ja lastehoidmisega koormatud. Kolhoosi juhatus ei tee midagi selleks, et kolhoosnikkude elu-olu küsimusi lahendada, mis koormana lasuvad naiskolhoosnikkude õlgadel. Meie kolhoosi juhatus polegi kolhoosi majanduse tõstmisest ega kindlustamisest huvitatud, sest kolhoosi juhatus koosneb peaasjalikult kahjutegijatest ja kolhoosi lõhkujatest. Klassivaenlane on kolhoosi juhatusse sisse pugunud ja teeb oma lõhkumisetööd eesmärgil, et kolhoosnikkude keskel rahulolematusi esile kutsuda.

Meie ei tohi ükskõikseks pealtvaatajaks jääda, kui kolhoosi majapidamine allamäge läheb ja hävineb. Meie, naiskolhoosnikud, peame kõvendama valvelolekut kolhoosilise varanduse eest ja kolhoosid klassivaenlastest puhtaks rookima. Kolhoosi vara on meie kõikide vara, mille eest igaüks meist vastutab.

Naiskolhoosnikkude peamiseks ja tähtsamaks ülesandeks on kaasa aidata, et kolhoosid vaenulikkudest ollustest puhastatud saaksid, ja uusi paremaid, ausamaid kolhoosnikke juhatusse valitaks, kes kolhoosilise majanduse kindlustamise eest valmis on ausameelselt töötama ja võitlema.

Meid, naiskolhoosnikuid, ei tohi kohutada need raskused, mis veel võitluses ees seisavad, vaid peame selleks kõik tegema, et lühema aja kestel kolhoose enamlikkudeks majapidamisteks muuta. Selle ülesande teostamiseks peame kõik naiskolhoosnikud võitlusele mobiliseerima. Peame looma tingimused, et naiskolhoosnikkude tööjõud saaks 100 protsenti kasulikult ja otstarbekohaselt ära kasutatud.

Lastesõime ja ühiskoostluse organiseerimisega vabanevad naiskolhoosnikud tüütavast kodusest talitustööst ja laste kasvatamisest.

Naisseltsilised, naiskolhoosnikud, tõstke ise lastetubade ja ühiskoostluse organiseerimise küsimused üles ja võtke kõik abinõud tarvitusele, et nende küsimuste teostamist kiiremini läbi viia. Kutsuge naiskolhoosnikkude üldkoosolek kokku, arutage elu-olu parandamise küsimusi. Nõudke, et kolhoosi juhatus teatud summad sissetulekust lastetubade ja ühiskoostluse organiseerimiseks välja eraldaks ning vastavad ruumid muretseks. Et ühiskondlist toimetust ja lastetuba paremini organiseerida, on tarvis need ettevõtted ühiskondlise kontrolli alla võtta, et ei saaks kuritegevusi ja toiduainete kõrvaldamisi ning raiskamisi ette tulla. Ainult naiskolhoosnikkude hoolsa ja ausameelse tööga suudame palju ära teha, kusagilt mujalt pole abiloota.

Kõik naiskolhoosnikud aktiivsele tegevusele, et ei oleks ühtegi kolhoosi, kus kevadiseks külvihoogtööks ei oleks lastesõim ja ühiskoostlus organiseeritud.

Sauniku Sass.

Parteirakukese sekretär ei hinda töötamist naiste seas

Praegusel ajajärgul, mil võideldakse poliitlulgalise töö kõrgemale astmele tõstmise eest naiskolhoosnikkude ja kehvik- ja keskmik-üksiktalunaiste keskel, näeme veel rida parteirakukesi, kes selle küsimuse tähtsusest aru ei saa. Ei saa kolhoosi majanduse kindlustamisest ja tõstmisest juttu olla, kui naiskolhoosnikud sellest võitlusest eemale jäävad. Meil on naiskolhoosnikkude keskel naiseltsilisi, kes on ohvrimeelselt ja kangelaslikult valmis kolhoosilise kindla distsipliini ja tööviljakuse eest võitlema, et kolhoosi majandust paremale järjele tõsta. Meie ei tohi seda jõudu vaka all hoida, sest see oleks suureks kuriteoks. Küla parteirakukesed ja teised ühiskondlikud organisatsioonid peavad kõik tegema, et seda jõudu ergutada, elustada ning otstarbekohaselt ära kasutada.

Kuid kahjuks ei näe meie seda alati küla parteirakukeste töös ja juhtivuses. Kuidas naiskolhoosnikkude keskel seda tööd mõnikord tehakse, selleks toome näitena „Valerjanovka“ kolhoosi parteirakukese sekretär sm. Kõõgi suhtumise sellesse töösse.

Sel ajal kui Nõukogude Liidu naistöölisel ja töötavad naisterahvad 20. rahvusvahelist naistepäeva pühitsesid, oma suurtest võitudest ja saavutustest kokkuvõtteid tegid, ning tõotasid kõik jõud teise viisaastaku ja neljanda enamliku külvi-

hoogtöö edukale teostamisele mobiliseerida — leidis „Valerjanovka“ kolhoosi parteirakukese sekretär sm. Kõõk paremaks metsa tööle minna, sellega rahvusvahelise kommunistliku naistepäeva pühitsemisnurja ajades. Naiskolhoosnikkude aktiivsel osavõtmisel sai siiski needki naiseltsilised, kes kodu juhtusid olema, kokku kutsutud ja väiksearvulise osavõtmise peale vaatamata koosolek ära peetud.

Kuid see asjaolu näitab, et naiskolhoosnikkude ridades töötamisele veel vähe tähelepanu pööratakse ja nende osavõtmist põllumajanduse sotsialistlikust ümberkorraldamisest alla hinnatakse ja ignoreeritakse. Niisuguste pahede kolhoosilises elus ja töös peame otsustavalt lõpu tegema ja töö tarvilisele kõrgusele tõstma.

Seni ei muutu meie kolhoosid tõelisteks sotsialistlikkudeks majapidamisteks, kui kõik naiskolhoosnikud kolhoosilise majapidamise tõstmisele ja kindlustamisele mobiliseeritud ei ole. Kolhoosi parteirakukesed võidelge selle eest, et naiste osa selles töös alla ei hinnata ega korduks need väärnähtused ja puudused, mida meie partei juht sm. Stalin oma kõnedes partei keskkomitee viimasel pleenumil ja kolhoosnikkude-lööklaste esimesel üleliidulisel konverentsil esile tõi. Kõik seltsilised võitlusele nende puuduste kõrvaldamiseks.

Nägija.

Naiskolhoosnikud, jälgige „Trusheniku“ nimelise kolhoosi naisdelegaatide eeskujule

„Trusheniku“ kolhoosi naisdelegaadid otsustasid lastesõime organiseerida. Sõime organiseerimiseks tarvisminevate summade muretsemiseks otsustati maksulisi piduõhtuid korraldada.

„Trusheniku“ kolhoosi naiskolhoosnikud otsustasid lastesõime eelarve kokku seada ja kohe sisseseade muretsema, ja selle teostamisest naiskolhoosnikkude üldkoosolekul aru anda.

Peagi algab külvihoogtöö, selleks ajaks peab lastesõim avatama, et naiskolhoosnikud vabaneksid lastehoidmisest ja

oma tööjõu saaksid kolhoosi tööle rakendada.

Teised eesti kolhoosid, kus lastesõimi veel ei ole organiseeritud, jälgige „Trusheniku“ kolhoosi eeskujule ja asuge lastesõimede organiseerimisele.

Neljandaks enamlikuks külvihoogtööks ei tohi olla ühtegi kolhoosi, kus puuduks lastesõim.

Kõik naiskolhoosnikud ja naisdelegaadid aktiivsele tööle lastesõimede, -platside organiseerimisele.

S. M.

Tõsta poliit-hulgalist tööd naiskolhoosnikkude ja üksikmajapidajate naisterahvaste keskel

Mitmendat kuud magavad Tikopesa naisdelegaadid karuunes. Pole mingisugust poliit-hulgalist tööd naiskolhoosnikkude ega üksikmajapidajate naisterahvaste keskel. Kogu talve jooksul pole ühtegi naiskoosolekut ega delegaatide nõupidamist olnud. Alles viimasel kuul on märgata elavnemist naiste keskel. On välja töötatud kindel

tööplaan, mis näeb ette terve rida koosolekuid. 26. jaan. naisdelegaatide koosolekul arutati läbi kevadise külvi ettevalmistuse tööde küsimused, mille läbiviimiseks „Alguse“ kolhoosi naisdelegaadid end lõõlasteks kuulutasid ning endile teiste kolhooside naisdelegaatide ja naiskolhoosnikke järgnema kutsusid.

Töötamine naiskolhoosnikkude keskel seisab surnud punktil

Uus-Sahonje kolhoosi naisseltsiliste keskel pole seniajani mingisugust poliit-hulgalist kasvatustööd tehtud, mille tagajärjel naiskolhoosnikkude arenemise tasapind on äärmiselt madal.

Kolhoosis on niisuguseid naiskolhoosnikke, kes ei tea, et miljonid naisseltsilised meesterahvastega õlg-õla kõrval ühiselt sotsialismi ehitavad ja omale uut kodu loovad, kus ära kaob igasugune kisklemine eraomanduse pärast, kus puudub orjus, sunnitöö ja inimese kurnamine teise inimese poolt, kus kõik inimesed muutuvad aktiivseteks sotsialistliku ühiskonna ehitajateks.

Osa naiskolhoosnikkudest hoiavad „isaisade“ aegsetest eluviisidest ja harjumustest kinni ning lasevad endid igasuguste usumäratsejate pimestamisest mürgitada.

Rida naisseltsilisi pole kulaku, papi ja teiste nõukogudevastaste olluste mõju alt vabanenud, vaid on nende eestkostjateks hakanud.

Et niisugused asjaolud kolhoosides veel aset leiavad, on tõenduseks, kuidas

meil naisterahvaste keskel töötamist hinnatakse. Nii see edasi kesta enam ei tohi, selles asjas tuleb murrang läbi viia ja töö naiste keskel sarnasele tasapinnale tõsta, et see kindlustaks 4. enamliku külvihoogtöö edukat läbiviimist. Naiskolhoosnikkude teadmiste tasapinna tõstmiseks tarvis organiseerida naisdelegaatide ja naiskolhoosnikkude üldkoosolekuid, valmistuslikke nõupidamisi ja vestlusi, kus kõik valmistuslikud ja eluolulised küsimused arutusele tulevad võtta.

Kolhoosides tuleb organiseerida poliit-linge, milledest osavõtmisele kõik naiskolhoosnikud tulevad tõmmata. Aktiivsemaid naiskolhoosnikke, kes oma töös ja võitluses kangelaslikkust üles on näidanud, tuleb kolhoosi juhtivale tööle välja eraldada.

Peale seda peavad raiooni parteiorganisatsioonid rohkem tähelepanu pöörama enam mahajäänud kolhoosidele, et nendes tööd paremale järjele tõsta ning neid nii vormilt kui ka sisult tõesti enamlikkudeks muuta.

Teha lõpp isevoolule

Meie tehastes, vabrikutes, kaevandustes ja kolhoosi põldudel töötavad agaralt naisterahvad õlg-õla kõrval ühes meesterahvastega.

Naisterahvas ei jää oma töö omaduste kui ka arvuliste näitajate poolest meesterahvastest maha, vaid sagedasti isegi ületab neid.

Ei ole valmistuslikku ala, kus ei oleks naisseltsilisi, me näeme naisterahvast treipingi juures töötamas, me näeme teda oskustöölisena, insenerina, agronoomina,

vabriku direktorina ja ajalehe toimetajana, auto ja lennuki juhina ja sõjaväe komandierina jne.

Iga aastaga kasvab kesk- ja kõrgemad koolid lõpetanud naisseltsiliste hulk, kes uute kaadritena meie vabrikutesse, tehastesse, kaevandustesse ja kolhoosidesse tööle asuvad. See kõik on tõenduseks Nõukogude Liidu naistööliste ja töötavate naisterahvaste teadmiste tasapinna suurest kasvust. Meie naisterahvas on mõne aasta kestel kõige mahajäänumast, kurnatava-

mast olevusest eelsammuvaks naisterahvaks kogu maailmas muutunud. Kuid siin ei saa ükskõikselt mööda minna neist nähtustest ja harjumustest ning sellest loidusest, mis meie eestlastest naiseltsiliste keskel veel valitsevad. Võtame kas näiteks Oudova linna, kus elab hea koguke eesti naistöölisi ja koduseid perenaisi, kes meie sotsialismi ehitustööst kõrvale on jäänud ning endiste harjumuste ja eluviiside järele elavad.

Meie klubi ringide tööst ei võta naiseltsilised osa, nad tulevad klubisse ainult külalistena. Klubi juhatusel tuleks erilist tähelepanu pöörata naisterahvaste keskel

töötamisele ja niisuguste tööviiside otsimisele, mis naiseltsilisi klubitööle ligi tõmbaks, nende keskel huvitust äratakse ning neid praktilisele tööle mobiliseeriks. See isevool, mis praegu töös naiste keskel valitseb, tuleb juurteni välja kiskuda ja naisterahvad aktiivsele tööle rakendada. Kui klubi juhatus kõik oma jõud kokku võtab ja töö nii seab, et see huvi ja aktiivsust kõikides töötavates hulkades tõstab, siis võib kõige lähema aja jooksul seda isevoolu täielikult likvideerida ja tööd vastavale tasapinnale tõsta. Võitlusele töö tõstmiseks naiseltsiliste keskel!

J. R.

ARSTI VESTLUS

Esimene abi

Verejooks ninast. Verejooks ninast on õnnetus, mis sagedasti juhtub, kuid väga harva võib tähele panna, et sel puhul õieti esimest abi antakse. Igasugused askeldused, rahutu olek, nagu alaline kontrollimine nina pühkimise teel, kas verd tuleb või mitte, — on kõvasti keelatud.

Verejooksu puhul tuleb haigel rahulikult olla. Jäädagu istuma või mindagu voodi, pead padjal kõrgel hoides. Pea hoitagu võimalikult tahapoole. Sisse hingatagu sügavalt ja pikalt läbi nina, välja aga tingimata suu kaudu. Võib ka verdjooksu ninasõõrme sõrmega kinni suruda. Kui need võtted ei aita, verd ikka edasi jookseb, siis tarvis ninale ja kuklale kompress panna, suurema verejooksu puhul isegi jääkott.

Võib ka 3 prots. maarjajäälahu läbi nina tõmmata ehk ninasse tilgutada, mis vere-soonte kokkutõmmet soodustab.

Kui ikkagi abiandmisel tagajärgi ei ole, on soovitatav ninasõõre puhastatud puuvillavati või marliga täis toppida. Parempare on seda marliga teha, sest puuvilla tükkikesi võib kogemata sisse jääda ja pahased tagajärgi anda. Kui need abiandmised mõjuvad pole ja veri edasi voolab, kutsutagu kiire korras arst kohale. On juhtumisi ette tulnud, kus ninast vere kaotamise tagajärjel inimene on surnud.

Verejooks kopsust. Kõige sagedamini tuleb verejooks kopsust tuberkuloosi-, s.o. tiisikusehaigetel, kui ka teistel põhjustel, mil kopsu veresoone saab vigastatud. Haige tuleb kohe voodi asetada patjade najale, poolistikulil, nii et pea ja rind kõrgemal

ja temale täielik rahu lubada. Keelatud on liigutamine, käimine, kõnelemine ja võimalikult ka kõhimine.

Rinnale pandagu jääkott ehk selle puudumisel külm kompress. Väga hea on väikesi jäätükikesi neelata alla. Ka soolavett võib mõned rüüped juua anda.

Kopsu verejooksu tuntakse sellest, et veri on helepunane, värske ja vahutav.

Siin ei tohi ootama jääda, kas esimene abi annab tagajärgi või mitte, vaid otsekohe verejooksu algul tuleb arst haige juurde kutsuda.

Verejooks maost. Haige oksendab verd, mis kannab lagunemise tundemärke. Ta on pruun, mitte helepunane, nagu kopsust tulev veri ja sagedasti tükkides tarretistes, enam-vähem segatud mao sisaldusega. Verejooks maost, tekib maohaavade, kasvavate jne korral. Enne verevoolu tunneb haige tugevat valu mao piirkonnas.

Haige tuleb otsekohe voodi asetada, kus ta peab täies rahus lamama. Kõhule pandagu külm kompress ehk jääkott ja antagu väikesi jäätükikesi neelata.

Keelatud on toidu andmine igasugusel kujul ilma arsti loata; keelatud on ka kõhule vajutamine, mida ette võetakse haiguse põhjuse ja asukoha kindlaks määramiseks. Kiiresti arst haige juurde kutsuda.

Verejooks sooltest. Verejooks sooltest tuleb ette paljudel põhjustel, nagu verise kõhutõve, kõhutüüfuse, ägeda soolte katarrilise juhtumisel. Ka siin tuleb haige voodi asetada ja võimalikult rahun lamada. Jällegi tuleb kõhule külm kompress panna, kuna külm soodustab veresoonte kokku-

tõmmet. Võib ka pea asetada madalamale ja allkeha kõrgemale. Üldse olgu verejooksude korral põhimõtteks, et see kehaosa, kust veri voolab, tuleb asetada kõrgemale.

Süüa võib ainult külme, vedelaid ja tummuseid toite kuni arsti korralduseni, kes toidu kindlaks määrab. Viibimatult tuleb arst kutsuda.

Sisemine verejooks emaka välise raseduse puhul. Ei ole nii haruldane asi, et loomuliku asupaiga — emaka — asemel hakkab loode munajuhes ja isegi kõhukoopas munasarja piirkonnas arenema. Viimasel ajal märgitakse nende juhtumiste arvu tõusu, mis arvatavasti saab soodustatud mitmesuguste naistehaiguste, munajuhede põletikkude, suguhaiguste, abordi j.t. põhjustel. Võimatu on loodel areneda munajuhes ja sellepärast tekib esimestel kuudel abort ehk munajuhe rebend, mis ühenduses suurema verejooksuga, nii suurega, et enamail juhtumistel naise elu kustub kui õigel ajal lõikust — operatsiooni — ei tehta.

Sellepärast olgu iga naisterahvas piinlikult valvel oma tervise eest kõigil kahtlastel juhtumistel ja kui ta enese juures paneb tähele kuupuhastuse — menstruatsiooni — korratust, esijoones selle ärajäämist, kui üldse tekib kahtlus, et naine rase on, ning kui ta siis tunneb äkilist suuremat valu, mis viib minestuseni ja nõrkuseni, siis pööratagu kiiresti kui võimalik nais-

tehaiguste eriarsti poole, veel parem — haige viidagu kohe kliiniku.

Abi võib anda ikkagi ainult kliinik, kus tuleb ette võtta lõikus.

Sagedasti ilmub ka väike verejooks välistest suguelunditest, mis tuletab meelde harilikku aborti.

Kui sisemine verejooks on alanud, kahvatub naine, läheb nõrgemaks ning elu on kiiresti hädaohus.

Lõikust ei ole tarvis karta. Operatsioon lõpeb hästi ja naine kosub varsti. Kui aga arstiabi otsimine hilineb, ei ole midagi parata, ei ole siis päästmise võimatus ei arsti ega lõikuse süü.

Verejooks naise suguelunditest. Kõige sagedamini esineb ta abordi tagajärjel, kuid ka kasvajate, nii hea- kui pahaloomulistel juhtumistel. Eriti suur võib verejooks olla abordi järel. Lubamatu on ootama jääda kuni verejooks iseenesest raugub. Enamalt jaolt, kui õigel ajal arsti poole pööratakse, on abiandmine võimalik ja naise elu ning tervis saab päästetud. Õnnetuseks on kui naine igakuuse menstruatsiooni tõttu verejooksuga liigagi harjunud ja ta verejooksu lõppemist ootama jääb.

Abordi tagajärjel verejooks ei lõpe harilikult enne kui kõik päramuste ja kestade tükid on emakast väljunud, see ei sünni iseenesest, vaid nõuab arsti abi n.n. väljapuhastuse näol. Verekaotus on alati tervisele hädaohtlik. Iga haiglase verejooksu korral pööratagu kiirelt arsti poole.

Vastutava toimetaja k.-t.: Visnapuu.

Väljaandja: „Külvaaja“ kirjastus (изд. „Кюльваля“)

Ответственный редактор: Г. Виснапу. — Технический редактор: Эд. Юргенфельт.
Издание № 54. Сдано в набор 26/III 33 г. Подписано к печати 3/IV 33. форм. 74×105.
1¹/₄ печ. л. Кегль 10. 1 печ. л. 86.688 знаков. Всего 108.360 знаков.

Ленгорт № 8816. Тираж 2000. Изд. „Кюльваля“. Заказ № 3946.

Тип. „Кюльваля“, Ленинград 31, ул. Дзержинского № 49.

Tellimiste vastuvõtmine ajakirja-
õpperaamatu peale

„Noored kollektivistid“

kestab edasi

(Ilmub 6 korda aastas)
(Kolhoosi noorsookooli 5. ja 6. rühmale)

==== Tellimise hind: ====

12 kuu peale	6 rbl.
6 " "	3 "
Üksiknummer	1 "

Tellimisi võetakse vastu kõigis postiosakon-
dades, Knigotsentri ja Lookt'a raamatukaup-
lustes, „Külvaja“ volinikkude poolt kohtadel
ja otsekohe kirjastuses:

Ленинград, 31, Ул. 3-го Июля 48
Изд-во „Кюльвая“

Hind 60 kop.

Tellimiste vastuvõtmine kirjanduse,
kunsti ja kriitika ajakirja peale

„LEEGID“

kestab edasi.

===== TELLIMISE HIND: =====

12 kuu peale	10 rbl. — kop.
6 " "	5 " — "
3 " "	2 " 50 "
Üksiknummer	1 " — "

Tellimisi võetakse vastu kõigis postiosakon-
dades, Knigotsentri ja Lookt'a raamatukaup-
lustes, „Külvaja“ volinikkude poolt kohtadel
ja otsekohe kirjastuses:

Ленинград, 31, ул. 3-го Июля 48
Изд-во „Кюльвяя“

„Работница и колхозница“ № 46

(Ежемесячный журнал на эстонском языке)

ESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR